

Universitetet
i Stavanger

FAKULTET FOR UTDANNINGSVITENSKAP

BACHELOROPPGAVE

Studieprogram: BBDBAC/BBLBAC

Høst 2022

Forfatter: Hege Cecilie Hagen

Kandidatnummer: 5084

Tittel: Risikofylt lek i utelek

Fag: Naturfag

Hovedbegreper i oppgaven: Lek, risikofylt lek, gjøre-godt-etikk, unngå-skade-etikk, og risiko

Stavanger

04.01.2023

dato/år

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	5
2.0 Teori.....	6
2.1 Faglige begreper	6
2.2 Faglitteratur	6
3.0 Metode	10
3.1 Valg av undersøkelsesopplegg	10
3.2 Informanter og intervjupersoner	11
3.3 Planlegging og gjennomføring av intervju	12
3.4 Erfaringer med anvendt metode	13
3.5 Feilkilder og etiske perspektiver	13
4.0 Empiri.....	14
5.0 Drøfting	17
6.0 Avslutning	19
7.0 Litteraturliste.....	21
8.0 Vedlegg	22
8.1 Vedlegg 1: Intervjuguide.....	22
8.2 Vedlegg 2: Informasjonsskriv til informanter	23
8.3 Vedlegg 3: Samtykkeerklæring	26

1.0 Innledning

Som del av min bacheloroppgave har jeg forsøkt å finne svar på hvorfor barns utøvelse av risikofylt lek i utelek i større grad enn tidligere begrenses, samt hvordan ansatte i barnehagen både bidrar til å oppmuntre til risikofylt lek, men også er med på å begrense den. Dette var et tema og en problemstilling jeg ønsket å undersøke nærmere ettersom jeg i større grad observerer at barns muligheter for utøvelse av risikofylt lek begrenses uten at det nødvendigvis finnes tilstrekkelig god nok grunn for det. Dette er et tema som er interessant å undersøke nærmere ettersom studier viser til de positive sidene ved å la barna få erfare risikofylt lek som del av sin barnehagehverdag, samtidig som studier peker på de negative konsekvensene det medfølger dersom barn ikke får utforske risikofylt lek. Det kan altså se ut til at våre gode hensikter i å beskytte barna fra å oppleve skade og ulykke har en mer motsatt effekt enn tenkt.

I min forskning har jeg forsøkt å svare på «Hvorfor begrenses barns utøvelse av risikofylt lek i større grad enn tidligere, og hvordan jobber de ansatte for å både oppmuntre til, og begrense den risikofylte leken?». Begrep som har vært relevante å se nærmere på for å undersøke dette er «lek», «risikofylt lek», «gjøre-godt-etikk», «unngå-skade-etikk», og «risiko».

Først i oppgaven vil sentrale begreper defineres, før vi ser nærmere på hva faglitteraturen sier om risikofylt lek generelt, i tillegg til hva faglitteraturen kan fortelle oss om årsaker til hvorfor barns utøvelse av risikofylt lek i større grad begrenses i dag enn tidligere. I metodekapittelet vil valg av undersøkelsesopplegg begrunnes ut ifra problemstillingen, før det forklares hvordan intervjupersoner ble rekruttert i tillegg til hvem intervjupersonene er. Som del av metodekapittelet vil jeg også presentere hvordan planleggingen på forhånd av intervjuene foregikk, samt hvordan selve gjennomføringen av intervjuene gikk før jeg evaluerer den benyttede metoden. Til sist i metodekapittelet vil de ulike feilkildene og de etiske perspektivene som har oppstått som del av forskningen presenteres. Etterfulgt av metodekapittelet vil innsamlet empiri legges fram. Noen av svarene til intervjupersonene er slått sammen for å skape en helhet i teksten, mens andre deler av intervjuet vil bli nedskrevet etter hvem som har gitt meg den aktuelle informasjonen. I lys av valgte teorier og fagbegrep, vil empiriske funn diskuteres, før oppgaven avsluttes med en oppsummering av sentrale funn fra studien.

2.0 Teori

2.1 Faglige begreper

Før vi ser nærmere på hva faglitteraturen sier om risikofylt lek, vil det være hensiktsmessig å forklare relevante begrep knyttet til problemstillingen. Disse begrepene er «lek», «risikofylt lek», «gjøre-godt-etikk», «unngå-skade-etikk», og «risiko».

Det finnes mange teorier på hva lek er, og det finnes av den grunn ikke en gitt forklaring på hva dette begrepet verken betyr eller innebærer. I denne oppgaven vil begrepet likevel forstås ut ifra lekeopplevelsens karakteristiske trekk, altså trekk som forekommer innenfor flere ulike teorier. Det vil i denne sammenhengen si at lek er frivillig og spontan, i tillegg til at det er gøy. Lek styres av indre motivasjon og krevet et aktivt engasjement, og bidrar til en følelse av kontroll til tross for at det ikke finnes et tydelig mål med leken (Öhman, 2021, s. 76; Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 24). Risikofylt lek er en undergruppe av type lek, og defineres som «spennende og utfordrende lek som involverer usikkerhet og en risiko for fysisk skade» (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 27; Kvello, 2013, s. 180; Fasting, 2017, s. 52).

Innenfor risikofylt lek vil det være både relevant og hensiktsmessig å snakke om etikk, og da gjøre-godt-etikk og unngå-skade-etikk spesielt. Med gjøre-godt-etikk menes det at barnehagelæreren bidrar til å skape positive opplevelser for barnet knyttet til risikofylt lek. På den andre siden menes det med unngå-skade-etikk at barnehagelæreren har som mål å sørge for at barnet ikke opplever noe som kan oppfattes som negativt eller skadelig (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 85). Når vi snakker om risikofylt lek, vil det også være nødvendig å forstå hva som ligger bak begreper risiko. En aktivitet eller handling innebærer kun risiko dersom det er en reel sjanse for at den aktuelle aktiviteten eller handlingen kan medføre skade. Det er vanlig å skille risiko inn i to variabler. Disse variablene består av sannsynlighetsgraden for at en eventuell skade skal oppstå, og av hvor alvorlig den mulige skaden er (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 88).

2.2 Faglitteratur

Før vi undersøker hva faglitteraturen sier om hvorfor barns utøvelse av risikofylt lek i større grad begrenses i dag enn tidligere, i tillegg til hvordan barnehageansatte både begrenser og oppmuntrer til risikofylt lek, vil det være hensiktsmessig å se nærmere på hva risikofylt lek innebærer. Av Rammeplanen for barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 31) finner vi at barnehagen skal «bidra til at barna opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom

kroppslige utfordringer». Det er altså lovfestet at barn i barnehagen skal få mulighet til både å erfare og å mestre risikofylt lek som del av barnehagehverdagen. Tidligere i oppgaven ble risikofylt lek definert som «spennende og utfordrende lek som involverer usikkerhet og en risiko for fysisk skade» (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 27; Kvello, 2013, s. 180; Fasting, 2017, s. 52). Sandseter har som del av sine studier trukket frem seks kategorier som har som formål å gjenkjenne barns risikofylte lek når man foretar observasjoner av barn. Disse kategoriene består av lek i stor høyde, lek i stor fart, lek med farlige redskaper, lek nær farlige elementer, lek som innebærer kamp, i tillegg til lek hvor det er sannsynlig at barna kan forsvinne eller gå seg bort. Innenfor alle disse kategoriene eksisterer det fare for skade, enten det er ved å falle, krasje inn i noe i ukontrollert fart, skjære seg på en kniv, falle i vannet, slåssing, eller å bortkomme i skogen (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 27-28; Kleppe et al., 2017). For de minste barna i barnehagen på 1-3 år finnes det to tilleggskategorier av risikofylt lek. Disse kategoriene innebærer at barna enten med vilje krasjer inn i en gjenstand kun for gøy, eller når det yngre barnet ser et eldre barn gjøre noe som oppfattes som skummelt, altså lek som enten inneholder sammenstøt eller spenning som er overført fra et barn til et annet (Kleppe et al., 2017, Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 28).

Det finnes mange årsaker for hvorfor barns muligheter for å utøve risikofylt lek i utelek begrenses mer i dag enn tidligere. En årsak til hvorfor dette har skjedd ligger i foreldrenes økte bekymring. Studier viser at foreldre i dag er langt mer bekymret for sine barn enn det foreldre i tidligere generasjoner var for sine barn. Det er et mål for mange foreldre at barna deres ikke skal oppleve å ha det vondt, og foreldrene vil derfor så godt det lar seg gjøre eliminere de risikomulighetene som finnes (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 33). I dagens samfunn er det også vokst fram et økt fokus på sikkerhet, noe som igjen har ført til økt bekymring hos foreldre. Dette gjelder spesielt faren for at barnet blir kidnappet og bortført, eller når barnet leker nær trafikk (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 33; Sandseter & Sando, 2016, s. 9).

I tillegg til dette, opplever barnehagepersonalet eksternt press som omhandler barnas sikkerhet. Dette presset kommer fra flere hold, deriblant media, lekeklassinspektører, og lokale myndigheter. Flere barnehageledere uttaler blant annet at de ikke tør å kjøpe inn lekeutstyr ment til å utfordre barna i frykt for at lekeapparatene ikke vil bli godkjent av lekeklassinspektører (Sandseter & Sando, 2016, s. 10). Andre barnehageansatte viser til at lokale myndigheter har besluttet å fjerne alle trær innenfor barnehagens område for å unngå at barna klatrer i dem og potensielt skader seg. Der noen barnehager har hatt mulighet til å erstatte trærne med nye lekeapparater, sliter andre barnehager med å finansiere erstatninger til

hogde trær og ikke-godkjente lekeapparater. Dette medfører videre lekeplasser som er lite attraktive og fattige i form av at det ikke eksisterer utsyr som kan hjelpe barna med å utvikle sine fysiske ferdigheter (Sandseter & Sando, 2016, s. 11). Media på sin side, bidrar med press i form av at en eventuell skade vil komme på trykk i avisen, hvilket videre kan medføre strengere tiltak når det gjelder å begrense skader hos barn i barnehagen (Sandseter & Sando, 2016, s. 13). Lokale myndigheter kan bidra til at barns utøvelse av risikofylt lek i utelek blir begrenset ved at det blir fastsatt lover, regler og mandat som barnehagepersonalet er pålagt å følge (Sandseter & Sando, 2016, s. 16). Slike lover kan blant annet dreie seg om hva slags underlag det skal være under lekeapparat, hvordan de ulike lekeapparatene skal se ut og hvilke egenskaper de skal ha i form av mulig fallhøyde og sjanse for å sette seg fast (Sandseter & Sando, 2016, s. 4).

Med bakgrunn i at det aktivt jobbes for å begrense barns muligheter for risikofylt lek i form av å hogge ned trær, lovfeste hvordan lekeapparater skal være utformet, samt hvilke leketøy som ikke lenger er tillatt i barnehagen, kan vi med sikkerhet si at det er en aktiv variant av unngå-skade-etikken som dominerer i norske barnehager (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 86). Fordi risikoelementer enten begrenses eller fjernes totalt, erfarer man i barnehagen at gjøre-godt-etikken, både den aktive og den passive varianten, ikke får nok plass i hverdagen (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 86). Dette betyr videre at barna ikke får erfare å utforske risikofylt lek uten at en voksen griper inn eller stanser aktiviteten med mindre det oppstår en reell fare for liv og død. Som følge av dette vil barnet erfare å ikke lære seg å mestre de ulike risikosituasjonene som kan oppstå, enten om de er naturlig forekommende i naturen eller menneskeskapt. Videre får ikke ansatte i barnehagen mulighet til å hjelpe barnet i sin utforsking av risikofylte lek ved å hjelpe og støtte ved behov, samt oppmuntre barnet både når barnet tør å utforske den risikofylle leken, men også når barnet mestrer en risikofull utfordring (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 84).

Til tross for at det er blitt innført nye sikkerhetsregler knyttet til utforming av barnehagens uteområde og lekeapparatene på lekeplassen for å unngå skader, er det ingenting som tyder på at antall lekeplassulykker har minket nevneverdig. Med lekeplassulykker menes blant annet skrubbsår og bruddskader som følge av fall fra gjenstander eller sammenstøt med andre barn eller gjenstander (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 36-37). Selv om forskning ikke kan vise til spesiell nedgang i antall lekeplassskader som forekommer, viser skadestatistikken en klar nedgang når det gjelder mer alvorlige ulykker og dødsfall forvoldt av ulykke hos barn. På den ene siden er det positivt at vi ser en klar nedgang i antall alvorlige ulykker og dødsfall hos barn. På den andre siden kan vi forstå dette i sammenheng med at barna i større grad

tilbringer tid innendørs. Leken innendørs er ofte voksenstyrt og preges av passivitet hos barna, samt at de blir gjort oppmerksomme på å være forsiktige i sin lek. Resultatet av dette er videre at barnas hverdag og barndom generelt preges av lite spenning og stimuli (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 38).

Det er allerede etablert at det stilles krav til sikkerhet og spesiell utforming når det gjelder lekeplasser og lekeapparater. Dette innebærer blant annet at underlaget i stor grad består av fallabsorberende materiale for å unngå skade ved et eventuelt fall. Lekeplassene er i større grad inngjerdet, i tillegg til at apparatene er lave og lite fleksible. De ulike sikkerhetstiltakene har som formål å unngå at barn som leker på lekeplassen skader seg. I motsetning til hva man kanskje ville trodd, kan disse kravene til sikkerhet ha motsatt effekt enn ønsket. Ved at barn møtes av lite mulighet for utfordringer og spenning som del av risiko lek på lekeplassen, kan utfallet være at barna søker risiko andre steder for faren for risiko er langt større enn på lekeplassen, som for eksempel på byggeplasser. De ulike sikkerhetstiltakene kan også føre til det man kaller «sikkerhetskompensasjon». Dette innebærer at lekeplassens utforming, i form av støtdempere og fallabsorberende materiale, gir en falsk trygghet når det gjelder risiko. Konsekvensen av dette er at utøvd risiko er høyere enn den ville vært dersom materialet og utformingen ikke tilsa at risikoen er lav fordi miljøet ellers er sikret (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 39). Forskning peker også på hvordan barn som har fått erfare risikofylt lek i større grad utvikler god fysisk og motorisk kompetanse, ettersom disse barna har fått ervervet kunnskap om hvordan de kan beherske risikofulle utfordringer. Barn som på den andre siden ikke har fått utforske risikofylt lek vil ikke ha de samme motoriske ferdighetene. Forskning viser at god motorikk er en forutsetning for å unngå skade, og fastslår videre at barn som ikke er like fysisk aktive i lek skader seg hyppigere enn barn som utøver risikofylt lek (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 57, s. 65)

I barnehagen vil de fleste risikovurderingene avgjøres av voksne i stedet for barnet selv. Dette betyr videre at de risikoene barna får lov til å søke i en gitt lek avhenger av hvorvidt den ansatte føler at leken er farlig eller ikke. På den ene siden kan vi si at dette er med på å sørge for økt sikkerhet mens barna leker. På den andre siden, derimot, ser vi at dette kan være den største begrensningen for hvorvidt barna får lov til å utforske og erfare risikofylt lek (Kvelling, 2013, s. 188). For at barna skal få tilfredsstillt sine behov når det gjelder utforskning av risikofylt lek, vil det være nødvendig at den ansatte finner en middelvei for hvordan å arbeide med begrensning av barns risikofylte lek. Det beste for barna vil være å få utforske og erfare risiko og risikofylt lek innenfor trygge rammer. Dette innebærer at den voksne må tilrettelegge for et spennende og variert lekemiljø som oppmuntrer til

undersøkelser og utforskning av risikofylte aktiviteter ved å bruke egen kropp i sine undersøkelser. Det vil være viktig at den ansatte ikke med en gang bryter inn i den risikofylte leken, slik at barna får øvet opp egen risikomestring. Det vil likevel være nødvendig at risiko som ikke kan oppfattes som både uforutsett og ukontrollerbar blir eliminert, dette inkluderer for eksempel trafikk og ødelagt utstyr. Dette må gjøres for å unngå at alvorlig skade kan skje. Det er anbefalt at de ansatte i barnehagen observerer hvert enkelt barn for å kunne tilpasse grenser og frihet knyttet til utøvelsen av risikofylt lek til hvert enkelt barns risikomestring og mestringsnivå ellers (Kvello, 2013, s. 189).

3.0 Metode

3.1 Valg av undersøkelsesopplegg

Ifølge Aubert (1985, sitert i Dalland, 2020, s. 53), kan en metode sies å være en fremgangsmåte, eller et hjelpemiddel, som man benytter for å kunne finne svar på det man forsker på. Som del av forskningen, kan det benyttede middelet brukes både til å erverve ny kunnskap innenfor et område, i tillegg til å enten bekrefte eller avkrefte tidligere funn ved å etterprøve kunnskap som allerede er kjent og akseptert (Dalland, 2020, s. 53). Vi kan si at en metode enten er kvantitativ eller kvalitativ, den er altså enten målbar eller ikke-målbar. På ulike vis, vil både kvantitative og kvalitative undersøkelser bidra til at vi bedre kan forstå samfunnet vi er en del av, i tillegg til det fenomenet vi ønsker å studere (Dalland, 2020, s. 54).

For å finne svar på problemstillingen, ble det i denne oppgaven benyttet kvalitativt intervju som metode. Av Løkken og Søbstad (2013) finner vi at intervju er «en utveksling av synspunkter og erfaringer som utvikler ny kunnskap» (s. 104). Som oftest vil et intervju bestå av to personer, en intervjuer og en intervjuperson, altså en person som stiller spørsmål og en person som svarer på de stilte spørsmålene (Løkken & Søbstad, 2013, s. 104). Det stilles flere krav til den som benytter intervju som metode i sine undersøkelser. For intervjueren vil det være nødvendig å ta hensyn til at intervjupersonen, på lik linje med en selv, er et levende menneske (Løkken & Søbstad, 2013, s. 105). i tillegg til å benytte vitenskapelige kriterier i sine undersøkelser, kreves det at intervjueren tar i bruk sine menneskelige ressurser (Løkken & Søbstad, 2013, s. 105; Dalland, 2020, s. 65). dette innebærer at intervjueren må observere både seg selv og intervjupersonen i løpet av intervjuet, samt kunne vise innlevelse og forståelse for den andres perspektiv rundt det aktuelle temaet (Løkken & Søbstad, 2013, s. 105). Ved at intervjupersonen i et kvalitativt intervju selv får formulere svarene sine, vil man som intervjuer kunne erverve ny kunnskap om et tema gjennom å få nye perspektiver rundt

det som undersøkes (Løkken & Søbstad, 2013, s. 107). Ettersom det var et mål å undersøke hvorfor risikofylt lek i større grad begrenses i dag enn tidligere, samt hvordan de selv både begrenser og oppmuntrer barns risikofylte lek i utelek, ble kvalitativt intervju benyttet som metode. Dette fordi det var nødvendig at intervjupersonene selv fikk formulere sine svar til de spørsmålene som ble stilt for å videre kunne finne svar på problemstillingen.

3.2 Informanter og intervjupersoner

Med informanter menes de personene som blir intervjuet og dermed gir forskeren informasjon når det blir benyttet en kvalitativ metode som del av undersøkelsene (Christoffersen & Johannessen, 2018, s. 49, Dalland, 2020, s. 67). For å unngå å skape avstand til personene som er intervjuet, vil de videre i oppgaven benevnes som intervjupersoner. Ved å bruke begrepet intervjuperson, illustrerer man også at det er et ønske om at intervjupersonene skal være aktivt deltakende under intervjuet (Dalland, 2020, s. 68). Når man benytter seg av kvalitativt intervju som metode, vil det være hensiktsmessig for forskeren å bruke strategisk utvelgelse som metode for å velge intervjupersoner. På denne måten vil forskeren få mulighet til å intervju personer innenfor en målgruppe som er relevant for undersøkelsene (Christoffersen & Johannessen, 2020, s. 50). Ettersom jeg i min forskning ønsket å undersøke hvorfor barns risikofylte lek i utelek i større grad begrenses i dag enn tidligere, samt hvordan ansatte i barnehage selv bidrar til å både begrense og oppmuntre til risikofylt lek, valgte jeg intervjupersoner innenfor både et homogent og et kriteriebasert utvalg. I denne sammenhengen forstås et homogent utvalg som valgte deltakere som blant annet kan høre til i samme subkultur eller som på andre måter har lignende egenskaper, og et kriteriebasert utvalg forstås som å velge deltakere som oppfyller spesifikke krav for undersøkelsen (Christoffersen & Johannessen, 2020, s. 50-51). I mitt tilfelle søkte jeg etter ansatte i barnehager hvor det er spesielt fokus på lek i natur og uteområder. Med bakgrunn i at mine intervjupersoner er ansatte i barnehager hvor det legges ekstra vekt på lek i naturen, kan vi si at disse oppfyller kravene for å høre til både et homogent og et kriteriebasert utvalg.

Som del av rekrutteringen av intervjupersoner ble det sendt ut en felles melding til ansatte ved en friluftsbarnehage i Norge. Etter kort tid hadde tre ansatte ved denne barnehagen sagt seg villige til å la seg bli intervjuet. På grunn av sykdom hos en av intervjupersonene, ble det sendt ut en melding til en tidligere kollega av forskeren med spørsmål om å stille til intervju. Etter å ha mottatt positivt svar fra forskerens tidligere kollega består intervjupersonene av Karsten, Petra, og Siri – alle navn er fiktive. Karsten er i 20-årene og jobber som assistent i barnehage. Han har jobbet i barnehage i totalt 9 år og har mest erfaring

med barn i alderen 3-6 år. Både Petra og Siri er ansatt som pedagogiske ledere på ulike avdelinger i samme barnehage. Petra er i 30-årene og har jobbet i barnehage i overkant av 9 år. Hun har mest erfaring med barn i alderen 3-6 år. Siri er i 20-årene og har jobbet i barnehage i overkant av 5 år. Hun har erfaring med barn i alle aldre, men har for det meste tilbragt tid med barn i alderen 3-4 år.

3.3 Planlegging og gjennomføring av intervju

Når man skal gjennomføre et intervju, er det viktig å på forhånd forberede seg godt. Som et resultat av å være godt forberedt vil forskeren være sikker på hva som er hensikten med intervjuet, og vil dermed klare å stille relevante spørsmål til intervjupersonen. Videre i intervjuet må forskeren ha kunnskap om når det er hensiktsmessig å stille utdypende spørsmål til intervjupersonen, i tillegg til når et kort svar er tilfredsstillende for videre analyse. Dette er utfordringer forskeren klarer å håndtere dersom forberedelsen er god (Dalland, 2020, s. 82). På forhånd av mine undersøkelser utformet jeg en intervjuguide, se Vedlegg 1. En intervjuguide kan sies å være en nedskrevet liste med planlagte tema og spørsmål du ønsker å snakke med intervjupersonen om (Dalland, 2020, s. 83, Løkken & Søbstad, 2013, s. 109). I samråd med Petra og Siri ble det besluttet at deres intervjuer skulle holdes over telefonen på kveldstid. Intervjuet med Karsten ble gjennomført fysisk.

I forkant av intervjuene ble det sendt ut et informasjons- og samtykkeskjema, se Vedlegg 2 og 3, til intervjupersonene. Intervjupersonene opplyses i dette dokumentet om at de vil bli stilt spørsmål som dreier seg om risikofylt lek og deres meninger og holdninger rundt dette. I dokumentet blir det presisert at intervjupersonen har rett til å bli anonymisert, altså skal ikke intervjupersonen være gjenkjennbar verken i forskerens notater eller i selve oppgaven. Det opplyses også om at forskeren har taushetsplikt overfor intervjupersonen, og at informasjon som blir delt i løpet av intervjuet ikke vil bli delt videre. Som del av dokumentet kan intervjupersonen lese at det er frivillig å delta i intervjuet, og at hen når som helst i prosessen kan velge å trekke seg fra intervjuet. Forskeren er da pliktig til å slette alt av innsamlet data fra den aktuelle intervjupersonen. Samtykkeskjemaet informerer intervjupersonen om at hen samtykker til å la seg intervju, og til at informasjon som blir delt kan bli brukt i forskerens oppgave (Dalland, 2020, s. 82-83).

Før gjennomføringen av hvert intervju ble intervjupersonene igjen forklart sine rettigheter og forskerens plikter i forbindelse med forskningen, i tillegg til at de fikk mulighet til å stille eventuelle spørsmål til forskeren. Før intervjuene startet innhentet forskeren muntlig

samtykke fra intervjuobjektene. Forskeren besluttet at det ville være tilfredsstillende å innhente muntlig samtykke fra de tre intervjupersonene med bakgrunn i at to av intervjuene ville foregå over telefon.

3.4 Erfaringer med anvendt metode

Som del av mine undersøkelser, har erfaringen med kvalitativt intervju som metode vært positiv. Det viste seg noe vanskelig å rekruttere tilstrekkelig med intervjupersoner. Dette kunne ha blitt løst ved å sende ut forespørsel til flere barnehager i starten av prosjektet. Da intervjupersonene var rekruttert, skulle det vise seg vanskelig å finne et passende tidspunkt å møte to av intervjupersonene for et fysisk intervju. Dette ble løst ved å gjennomføre intervjuene over telefonen på ettermiddags- og kveldstid. Til tross for dette, opplevdes ikke disse intervjuene som spesielt begrenset sammenlignet med intervjuet som fant sted i fysisk form. For å finne svar på problemstillingen, kan jeg ikke se en annen metode som ville gitt større utbytte, altså var det riktig å bruke kvalitativt intervju som metode som del av dette prosjektet.

3.5 Feilkilder og etiske perspektiver

Før vi ser nærmere på innsamlet empiri og drøfter funnene, vil det være relevant å peke på de ulike feilkildene og etiske forholdene som har oppstått som del av prosjektet. Feilkilder defineres av Løkken og Søbstad (2013, s. 60) som «forhold som kan påvirke observasjonene og gjøre dem mindre pålitelige». Selv om denne definisjonen spesifiserer feilkilder knyttet til observasjon, vil den likevel være gjeldende også ved bruk av intervju som metode. Slik som den verbale kommunikasjonen, vil også den ikke-verbale kommunikasjonen som oppstår i løpet av et intervju kunne bidra til informasjon som man senere kan bruke til å tolke de verbale svarene man har fått. Som en konsekvens av at to av intervjuene ble gjennomført som telefonintervju, fikk ikke intervjueren mulighet til å observere intervjupersonene i løpet av intervjuene. Det eksisterer derfor en risiko for at intervjueren har oppfattet intervjupersonenes svar annerledes enn det de var ment, fordi kroppsspråk og uttrykk ellers ikke kom til syne under intervjuet (Løkken & Søbstad, 2013, s. 106; Dalland, 2020, s. 92). Under intervjuene ble intervjupersonenes svar notert ned på intervjuerens sin datamaskin. Dette kan videre ha medført at intervjupersonenes fullstendige perspektiv ikke har blitt oppfattet ettersom svarene ikke nødvendigvis ble notert ordrett slik de ble fremlagt av intervjupersonene, men i stedet som stikkord (Løkken & Søbstad, 2013, s. 114).

Som del av prosjektet har forskeren fått kjennskap til navn på både intervjupersonene, samt de ulike barnehagene intervjupersonene. Enhver som deltar i intervju, har krav på anonymisering. Dette betyr videre at all fortrolig informasjon som forskeren har fått kjennskap til skal behandles konfidensielt og med varsomhet. Slik kan vi sikre at enkeltpersoner ikke kan identifiseres og videre knyttes til innhentet informasjon (Løkken & Søbstad, 2013, s. 22; Dalland, 2020, s. 82). I vår oppgave er de ulike intervjupersonene blitt gitt de fiktive navnene «Karsten», «Petra», og «Siri», etter inspirasjon fra bøkene om Karsten og Petra. Barnehagens størrelse og plassering er irrelevant for prosjektet, og vil derfor kun benevnes som barnehagen. Et annet etisk aspekt ved dette prosjektet vil være forskerens krav om taushetsplikt. Med dette menes at forskeren ikke under noen omstendighet skal dele fortrolig informasjon innhentet i intervjuet med andre. Intervjupersonen skal ikke være bekymret for at det hen forteller i intervjuet deles videre med andre utenforstående (Dalland, 2020, s. 82).

4.0 Empiri

I denne delen vil innsamlet empiri bli presentert. Basert på svarene fra Karsten, Petra og Siri, vil vi først definere hva risikofylt lek, hva risikofylt lek innebærer, før vi videre ser på intervjupersonenes personlige meninger omkring barns utøvelse av risikofylt lek i naturen. For å kunne skape et tydelig skille når vi ser på hva intervjupersonene har svart på spørsmålene som er tett knyttet opp mot problemstillingen, vil svarene fra intervjupersonene presenteres hver for seg. Dette innebærer at vi vil se nærmere på hvorfor intervjupersonene mener at risikofylt lek i utelek er mer begrenset i dag enn tidligere, samt hvordan de selv er med på å både oppmuntre til og begrense barns risikofylte lek i utelek på et individuelt nivå. Før videre drøfting sammenlignes de ulike svarene fra intervjupersonene for å se hvorvidt de samsvarer med hverandre eller om intervjupersonene er uenige seg imellom.

Basert på innsamlet data, kan vi definere risikofylt lek som lek som er både spennende, skummel og til dels farlig på en og samme tid. Intervjuobjektene trekker frem aktiviteter som inneholder stor fart, høyder eller farlige elementer når de snakker om risikofylt lek, slik som å renne i sklia, klatre i trær og leke ved vann. De påpeker likevel at risikofylt lek er så mangt, og ser annerledes ut dersom man sammenligner små barn med eldre barn. Til tross for at risikofylt lek kjennetegnes av at den er skummel og til dels farlig, er det enighet blant intervjupersonene at barns utøvelse av risikofylt lek er både positivt og viktig. Det blir under intervjuene trukket frem at samtidig som risikofylt lek kan by på utfordringer for barna,

så er leken morsom og gøy. Intervjupersonene mener at utøvelse av risikofylt lek kan bidra til positiv utvikling, både når det gjelder fysisk og psykisk helse. En aktivitet som oppleves som skummel en gang, vil senere ikke føles like skummel når barnet har fått utviklet sine motoriske evner. Intervjupersonene trekker frem hvordan utøvelse av risikofylt lek kan virke som en inngangsport til nye vennskap. Blant annet kan dette skje ved at barn som mestrer ulike utfordringer kan veilede og hjelpe barn som enda ikke har lært seg å mestre en utfordring hvordan hen kan oppnå mestring. Dette kan videre påvirke gruppedynamikken positivt i form av at nye bånd dannes mellom to eller flere barn. I intervjuene trekker intervjupersonene også frem hvordan risikofylt lek kan bidra til at barn lærer om grensesetting, da både hos seg selv og andre barn. Et barn som ikke deltar i risikofylt lek vil ha vanskeligere for å kjenne igjen tegn til andre barn for når deres tålegrense er nådd, samtidig som de mangler kunnskap om egen tålegrense i risikofylt lek.

På spørsmål om hvorfor han tror at barns utøvelse av risikofylt lek i større grad blir begrenset i dag sammenlignet med tidligere, trekker Karsten særlig frem foreldrene som en årsak. Han mener at foreldre i dag er mer redde for barna sine enn det de var tidligere. Blant annet nevner han at foreldre i tidligere generasjoner forventet at barna kom hjem med blåmerker etter en dag ute, noe dagens foreldre ikke gjør lenger. Karsten trekker også frem media som en årsak til hvorfor risikofylt lek begrenses. Han begrunner dette med at vi i dag har større tilgang til informasjon enn tidligere. Eksempler vil være oppslag i nyhetene om enkeltstående ulykker som skjer barn, hvilket kan forårsake at barns tilgang til risikofylt lek videre innskrenkes. Karsten oppmuntrer til at barna skal ta del i risikofylt lek blant annet ved å lage hinderløype i skogen. Videre oppfordrer han barna til å klatre høyt i trærne, i tillegg til at han aktivt deltar i risikofylt lek slik som «Kongen på haugen» og sumobryting. For å hindre at barns utøvelse av risikofylt lek stopper opp, passer Karsten på å hindre andre voksne i å be barna stoppe det de holder på med. Dette fordi han mener at det å stoppe de fra å delta i risikofylt lek er å ta fra de en naturlig barndom. Samtidig som Karsten aktivt bidrar til å oppmuntre til risikofylt lek i utelek, bidrar han også til å begrense den. Dette gjøre han ved å sette grenser for leken i form av regler.

Mens Karsten først og fremst trekker frem foreldrene som årsak for hvorfor barns utøvelse av risikofylt lek i utelek begrenses mer i dag enn tidligere, peker Petra på ytre påvirkninger. Hun mener at årsaken til begrensningen vi ser vi dag kommer av de mange ulike lovene, reglene og mandatene som bestemmer og fastsetter hva som er pålagt og ikke. Som et eksempel peker Petra på hvordan sikkerhetskravene for de ulike lekeapparatene på barnehagens uteområde har blitt strengere over årene. I likhet med Karsten trekker Petra også

frem media som en årsak til hvorfor risikofylt lek begrenses. Hun påstår at barnehageansatte ikke ønsker å utfordre de lovene og reglene som eksisterer ettersom media vil «blåse opp» saken dersom det først skulle skje en ulykke. Samtidig ønsker hun å påpeke hvordan ulykker kan føre til videre regler og innskrenkninger i barnas utøvelse av risikofylte lek. Petra oppmuntrer barna til å utøve risikofylt lek blant annet ved å gå på turer i naturen i barnehagens nærområde sammen med barnegruppen. I naturen får barna utfolde seg og lærer mer om hvilken risiko naturen kan by på. Ettersom barnegruppen har ulike turmål, vil de noen ganger oppleve å kunne erfare risikofylt lek ved vannet eller i trærne i skogen. Når barna deltar i risikofylt lek sier Petra at de voksne er litt mer oppmerksomme enn ellers, men at barna får utforske. I likhet med Karsten, begrenser også Petra barns risikofylte lek. Blant annet vil hennes egen frykt kunne bidra til å begrense eller stoppe en lek som oppfattes som risikofylt. Petra hindrer også risikofylte aktiviteter eller handlinger fra å skje dersom de på forhånd allerede er forbudt i barnehagens reglement. For eksempel får barna ikke lov til å løpe langs veien, og de stoppes derfor med en gang dersom de forsøker å gjøre dette. Ofte må Petra tenke seg om en ekstra gang før hun begrenser en risikofylt lek ettersom hennes oppfatning av risiko kan være annerledes enn en annens. Petra stiller da spørsmål ved om leken faktisk må stoppes, og begrunner dette i hvor farlig leken potensielt kan bli.

Siri velger å trekke frem økt fokus på HMS som hovedårsak til hvorfor den risikofylte leken i dag begrenses mer enn tidligere. Hun mener at ansvar er skummelt, og at det av den grunn er lettere å fraskrive seg ansvar enn å havne i en sak. Videre snakker Siri om hvordan det tidligere ikke skjedde noe mer etter at et uhell eller en ulykke inntraff, men hvordan du i dag kan bli møtt med et erstatningskrav fra foreldre. På samme måte som Karsten og Petra, velger også Siri å trekke fram media som en årsak til den økte begrensningen. Hun hevder at de isolerte hendelsene som inntreffer «blåses opp» i media, og at vi derfor har tilgang på skrekkehistorier som bidrar til å innskrenke barnas lek. For å oppmuntre til risikofylt lek, forsøker Siri å være et godt forbilde for barna. Hun klatrer gjerne opp i trærne og inviterer barna med opp, samtidig som hun utfordrer de vanlige tingene som å hoppe på steiner. Ofte stiller Siri spørsmål til barna om de tror at hun tør noe som kan oppfattes som skummelt og risikofylt. Videre oppfordrer hun barna til å prøve ut den aktuelle aktiviteten slik at de får erfare den risikofylte leken. På spørsmål om Siri også begrenser barns risikofylte lek, er svaret bekræftende. Først og fremst begrenser hun risikofylt lek ved hjelp av regler. Hun nevner også hvordan tidligere negative erfaringer fremdeles kan sitte i kroppen og videre så negativt ut i form av å begrense barnas lek, dette selv om de tidligere erfaringene kan være enkelthendelser. Siri sørger også for å unngå å oppmuntre til risikofylt lek til større risiko er

ute av veien. Hun hevder at hun oftere stopper risikofylt lek fra å fortsette på barnehagens uteområde enn ute i skogen, og at de gangene leken blir stoppet er når hun selv føler seg utrygg.

5.0 Drøfting

Ettersom intervjupersonenes definisjon av begrepet risikofylt lek samsvarer med den offisielle definisjonen for begrepet, altså at risikofylt lek er en «spennende og utfordrende lek som involverer usikkerhet og en risiko for fysisk skade» (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 27; Kvello, 2013, s. 180; Fasting, 2017, s. 52), kan vi forstå det som at intervjupersonene vet hva som inngår i risikofylt lek, og av den grunn er kapable til å svare på spørsmål om hvorfor de mener at denne type lek begrenses, i tillegg til å granske egne handlinger med tanke på hvordan de selv oppmuntrer til og begrenser barns utøvelse av risikofylt lek.

På samme måte som faglitteraturen peker på flere mulige årsaker til hvorfor barns utøvelse av risikofylt lek i større grad begrenses i dag enn det den ble gjort tidligere, trekker også intervjupersonene frem ulike årsaker til dette. En av årsakene som trekkes frem både av faglitteraturen og intervjupersonene er lovverk, regler og ulike mandat som skal følges av ansatte i barnehagen. I likhet med faglitteraturen, mener intervjupersonene at de ulike kravene som stilles til sikkerhet både når det gjelder lekeplassens utforming, men også regler for hva som er tillatt og ikke i barnehagen er en av hovedårsakene for hvorfor den risikofylte leken begrenses såpass mye som den gjør i dag. Intervjupersonene mener at de ulike lovene legger ekstra press på barnehageansatte om hvordan de skal utføre sitt arbeid i barnehagen, og da spesielt når det gjelder hvordan de skal forholde seg til utøvelse av risikofylt lek. Slike lover og regler kan medføre en følelse av økt ansvar dersom det skulle skje noe med et barn, uavhengig av om skaden er stor eller liten. Det er enighet blant intervjupersonene om at ingen ønsker å sitte med det ekstra ansvaret i tilfelle det skulle bli opprettet en sak eller om det skulle komme et erstatningskrav. Med dette i bakgrunn ønsker de ikke å utfordre de allerede vedtatte lovene og reglene for sitt arbeid i barnehagen (Sandseter & Sando, 2016, ss. 10, 16). Lovverket bidrar altså til at barns muligheter til utøvelse av risikofylt lek enten begrenses eller elimineres helt. Det vil være relevant å stille spørsmål til om lovverket fører til at ansatte i barnehagen ikke får utført sitt arbeid på en tilfredsstillende måte ettersom de ansatte i barnehagen også er lovpålagt å legge til rette for at barna får erfare og mestre risikofylt lek i barnehagen. Dersom mange, om ikke alle, muligheter for erfaring med risikofylt lek enten begrenses eller elimineres, vil det gjøre det vanskelig for barnehagepersonellet å følge vedtektene i Rammeplanen for barnehagen.

Både faglitteraturen og intervjupersonene peker også på barnas foreldre som en stor årsak til hvorfor barns utøvelse av risikofylt lek begrenses slik det gjør i dag. Her nevnes det av faglitteraturen at foreldre er mer bekymret i dag enn det de var for flere generasjoner siden med bakgrunn i all informasjon som er lett tilgjengelig. Foreldre i dag ønsker å begrense eller helt eliminere muligheter for risiko for å unngå at deres barn opplever å skade seg eller å ha det vondt (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 33).

De kravene som stilles til lekeplassens utforming vil også kunne bidra til å begrense barns muligheter til å erfare risikofylt lek. Der barna før landet på asfalt eller steiner dersom de falt, lander de i dag på et materiale som er fallabsorberende (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 39). Til tross for at dette er ment til å begrense barns skade, vil det likevel på sikt kunne bidra til større skade ettersom barna og deres foreldre feilvurder reell risiko fordi området rundt lekeplassen er sikret i form av myke materialer og lave høyder, samt gjerder rundt (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 39). Det at barna ikke får erfare risikofylt lek fører videre til at de utvikler dårligere motorikk enn om de hadde fått erfaring med risikofylt lek, og dermed er sjansene større for både små og større skader både her og nå, men også senere i livet (Sandseter & Kvalnes, 2021, s. 65). Det kan være av interesse å stille spørsmål ved om disse måtene å forsøke å begrense barns utøvelse av risikofylt lek egentlig gjør barna en bjørnetjeneste, og om de i stedet for å føre til trygghet og sikkerhet heller fører til å gi både barn og voksne en falsk trygghet.

Som del av mine undersøkelser innhentet jeg informasjon som omhandler hvordan intervjupersonene selv er med på å begrense risikofylt lek. Intervjupersonene trekker frem at de selv setter rammer og regler for den leken barna leker, og at de aktivt følger med for å kunne begrense eller stoppe leken dersom det er en fare for at en stor, eller i verste fall alvorlig, ulykke skal skje. I tillegg til dette bidrar også intervjupersonene i å begrense barns lek ved å videreformidle det som er bestemt forbudt, samt følge lovverk med tanke på utforming av hvordan barnehagens lekeplass skal være utformet med tanke på materialer og muligheter for skade. Vi ser altså at Intervjupersonene til en viss grad velger å begrense risikofylt lek basert på lovverk og etablerte regler enten i selve barnehagen eller fra offisielle mandat. Likevel ser vi at intervjupersonene tar med barna til områder hvor det er fare for risiko, slik som i skog og ved vann.

Faglitteraturen trekker frem at det er nødvendig at de voksne i barnehagen legger til rette for at barna får oppleve og erfare risikofylt lek, men da innen trygge rammer (Kvelling, 2013, s. 189). For Karsten og Siri sin del dreier dette seg om å være aktivt med i leken sammen med barna, i tillegg til å være undrende sammen med barna omkring aktiviteter og

handlinger som kan oppfattes som risikofulle. For Petra innebærer det også å være med barna fysisk, men da i større grad å være med barna på tur til områder hvor de kan erfare og mestre risiko. Slike områder kan for eksempel være ved vann eller i skogen hvor det er ulent terreng. Vi ser altså at til tross for at intervjupersonene merker et stadig økt press fra ytre hold, slik som foreldre, media og lokale og nasjonale myndigheter, finner de måter å bistå barna i å erfare risikofylt lek på måter som blir sett på som akseptable.

Som del av mine undersøkelser kan vi altså se at det er samsvar mellom det faglitteraturen sier om hvorfor barns utøvelse av risikofylt lek i større grad blir begrenset i dag enn tidligere, og hvorfor intervjupersonene opplever at det er stadig mer press på å begrense den risikofylte leken. Intervjupersonene finner det i noen grad vanskelig å tilrettelegge for risikofylte aktiviteter med de begrensningene som eksisterer i form av lovverk omkring hvordan lekeområdet skal være utformet både med tanke på apparater og materiale, men klarer likevel å finne måter å tilrettelegge for risikofylt lek sammen med barna.

6.0 Avslutning

Som del av denne oppgaven har vi sett at det kan være vanskelig å definere hva som menes med begrepet «Lek». Vi fant likevel ut at det er mulig å kategorisere hva lek er ut ifra lekeopplevelsens karakteristiske trekk. Til tross for at det kan være vanskelig å definere hva som forstås med begrepet «Lek», har vi sett at det er enklere å definere hva som menes med begrepet «Risikofylt lek». Vi har sett at risikofylt lek innebærer lek som er både spennende, men også byr på utfordringer som kan virke skumle og skremmende. Innenfor risikofylt er det vanlig å skille mellom lek som preges av stor fart, stor høyde, lek med farlige redskaper eller nær farlige elementer, lek som innebærer kamp, samt lek hvor det er en sjanse for at barna kan forsvinne eller å gå seg bort. For de minste barna vil det også være risikofylt lek dersom de med viten og vilje krasjer med andre eller en gjenstand eller om de føler spenning gjennom å observere eldre barn gjøre risikofylte aktiviteter.

Vi har også sett nærmere på hvordan man i sine undersøkelser kan bruke intervju som metode. Dersom man benytter et kvalitativt intervju har vi lært at det er viktig å forberede seg godt innen selve intervjuet slik at man får mest mulig informasjon fra det. Det er også viktig å gjøre seg kjent med de ulike feilkildene og etiske perspektivene som kan dukke opp som del av et intervju. Som del av denne forskningen så vi at det oppsto en feilkilde da forskeren valgte å benytte telefonintervju som metode for å finne svar på problemstillingen. Vi har også

lært at det som forsker er viktig å informere intervjupersonen om deres rett til anonymitet og at man som forsker har taushetsplikt.

Vi har videre i oppgaven sett på hvordan risikofylt lek i stor grad begrenses i dagens samfunn. Vi har lært at det er flere årsaker for hvorfor dette skjer, men at en stor grunn er foreldrenes økte bekymring. Det er også et stadig økende press fra ytre hold som enten fastsetter regler for lekeapparater og barnehagens lekeplass, eller fra media som bidrar i form av å dele skrekkehistorier av andre barn som det har skjedd noe alvorlig med.

Til tross for at den risikofylte leken i større grad blir begrenset i dag enn tidligere, er det viktig å peke på de positive sidene ved å la barna få utøve risikofylt lek. Vi har blant annet lært at risikofylt lek bidrar til bedre motorikk, noe som videre fører til færre skader, til tross for at man begrenser den risikofylte leken nettopp for å unngå skader på barna. Som del av mine intervjuer innhentet jeg informasjon både om hvordan intervjupersonene begrenser, men også hvordan de oppmuntrer til risikofylt lek. Vi så da at intervjupersonene setter grenser for leken, men at de gjerne deltar aktivt for å være med barna å undre over og lære mer om den risikofylte leken

7.0 Litteraturliste

Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2018). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*. Abstrakt Forlag.

Dalland, O. (2020). *Metode og oppgaveskriving* (7. utgave). Gyldendal.

Fasting, M. L. (2017). *Barns utelek*. Universitetsforlaget.

Kleppe, R., Malhuish, E., & Sandseter, E. B. H. (2017). *Identifying and characterizing risky play in the age one-to-three years*.

<https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/10642/5631/Kleppe%20et%20al%20-%20Identifying%20and%20characterizing%20risky%20play%20in%20the%20age%20one%20to%20three%20years%20-%20PostPrint.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kvello, Ø. (Red.). (2013). *Barnas barnehage: Barn i utvikling* (2. utgave). Gyldendal akademisk.

Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagen: Innhold og oppgaver*. Pedlex.

Lysklett, O. B. (2013). *Ute hele uka: Natur- og friluftsbarnhagen*. Universitetsforlaget.

Løkken, G. & Søbstad, F. (2013). *Observasjon og intervju i barnehagen* (4. utgave). Universitetsforlaget.

Sandseter, E. B. H. & Kvalnes, Ø. (2021). *Risikofylt lek – En etisk utfordring*. Universitetsforlaget

Sandseter, E. B. H. & Sando, O. J. (2016). «We Don't Allow Children to Climb Trees»: How a Focus on Safety Affects Norwegian Children's Play in Early-Childhood Education and Care Settings. *American Journal of Play*, 8(2), 178-200.

<https://open.dmmh.no/dmmh-xmlui/bitstream/handle/11250/2563917/We%20dont%20allow%20accepted%20version.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Öhman, M. (2012). *Det viktigste er å få leke*. Pedagogisk forum.

8.0 Vedlegg

8.1 Vedlegg 1: Intervjuguide

Bakgrunn:

Hvilken utdanningsbakgrunn har du?

Hva slags stilling har du i barnehagen?

Hvor lenge har du jobbet i barnehage/denne barnehagen?

Hvilken aldersgruppe jobber du med?

Risikofylt lek:

Hva forbinder du med uttrykket risikofylt lek?

Hvilke tanker har du personlig rundt barns risikofylte lek? Hvilken betydning vil du si at risikofylt lek har for barn?

Hvilken holdning har du personlig rundt barns risikofylte lek?

Vil du si at du legger til rette for at barna skal få erfare risikofylt lek? På hvilken måte?

Vil du si at du begrenser barns risikofylte lek? På hvilken måte?

Hvorfor tror du at barns utøvelse av risikofylt lek i større grad begrenses i dag enn tidligere?

Hvordan kan barnehagen legge til rette for at barna får gode erfaringer med risikofylt lek?

8.2 Vedlegg 2: Informasjonsskriv til informanter

Vil du bli intervjuet til en bacheloroppgave om risikofylt lek i utelek?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke hvordan ansatte i en barnehage stiller seg til barns utøvelse av risikofylt lek i utelek.

I dette skrivet gis du informasjon om prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Jeg ønsker å forske på hva ansatte tenker rundt risikofylt lek og deres formening om barns utøvelse av risikofylt lek som del av deres utelek.

Intervjuet vil vare i maks 60 minutter. Informasjonen som innhentes under intervjuet vil analyseres og skape grunnlaget for videre arbeid mot en bacheloroppgave.

Problemstillingen for prosjektet mitt er foreløpig: Hvordan tilrettelegger de ansatte utemiljøet for å oppfordre til risikofylt lek? / Hvorfor blir barns risikofylte lek hindret/begrenset i barnehagen? Endelig problemstilling vil bestemmes avhengig av hvilke svar jeg mottar under intervjuet.

I intervjuet ønsker jeg å spørre deg om følgende tema:

- Risikofylt lek
- Tanker omkring begrepet
- Egne holdninger til risikofylt lek
- Kunnskap om risikofylt lek

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmål om å delta pga. din stilling som barnehagelærer/ansatt i barnehage

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet innebærer det at du er med på ett intervju. Intervjuet vil vare i maks 1 time. Intervjuet vil ta for seg spørsmål omkring risikofylt lek og dine tanker rundt dette med bakgrunn i din stilling som barnehagelærer/ansatt i barnehage.

Jeg vil ta notater fra intervjuet vårt.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Det vil kun være meg som har tilgang til dine privatopplysninger. Informasjonen du gir i intervjuet vil bli anonymisert og delt med veileder og i selve bacheloroppgaven.
- Navn og kontaktopplysningene dine vil bli lagret på min datamaskin, og vil bli slettet etter at prosjektet er avsluttet.

Intervjudeltakerne vil ikke kunne gjenkjennes i publikasjonen.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 01.06.2022. Ved prosjektslutt vil alle personopplysninger slettes.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Universitetet i Stavanger, Institutt for barnehagelærerutdanning, ved student Hege Cecilie Hagen
- hegech@hotmail.com

Med vennlig hilsen

Hege Cecilie Hagen

8.3 Vedlegg 3: Samtykkeerklæring

SAMTYKKEERKLÆRING

Jeg har mottatt og forstått informasjon om deltagelse i prosjektet «Risikofylt lek i utelek i barnehagen» og har fått anledning til å stille spørsmål.

Jeg samtykker til:

- å delta i intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. 01.06.2022.

Prosjektdeltakers navn med blokkbokstaver:

.....

.....

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

